

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสิงห์สะอาด ดำเนินการพัฒนาตามหลักการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research Principle) ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน
2. ผลการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

ผลการศึกษาสภาพการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน

ในการวิจัยการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสิงห์สะอาด ผู้วิจัยนำเสนอรายละเอียดของวิธีการดำเนินงานควบคู่กับผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรม ทั้งนี้โดยยึดกรอบกลยุทธ์การประชุม ผู้วิจัยได้นัดหมายครูผู้ปฏิบัติการสอนมาประชุมในวันที่ 18 พฤศจิกายน 2549 เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุการขาดคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน และกำหนดนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ได้ดังนี้ คือ ปัญหาที่จะต้องดำเนินการพัฒนามี 4 ด้าน คือ ความซื่อสัตย์สุจริต ความประหยัด ความกตัญญูและความรับผิดชอบ ที่ประชุมได้ร่วมกันสรุปถึงสาเหตุของปัญหาพบว่า สาเหตุของปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากครูผู้ปฏิบัติการสอนขาดความตระหนัก ไม่เอาใจใส่ในการฝึกฝนคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน และขาดการกำกับติดตามการพัฒนาในด้านคุณธรรมจริยธรรมโดยผู้บริหารอย่างจริงจัง กำหนดนักเรียนกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา จำนวน 40 คน จากการสรุปของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยและคณะครูในโรงเรียน นักเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย มีพฤติกรรมขาดคุณธรรมจริยธรรม ดังตาราง 6

ตาราง 6 แสดงพฤติกรรมการขาดคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย

ชื่อ - สกุล	พฤติกรรมการขาดคุณธรรมจริยธรรม				รวม
	ความซื่อสัตย์ สุจริต	ความประหัด	ความกตัญญู	ความ รับผิดชอบ	
คนที่ 1	/	/		/	3
คนที่ 2		/	/	/	3
คนที่ 3	/		/		2
คนที่ 4	/	/	/	/	4
คนที่ 5		/		/	2
คนที่ 6		/	/	/	3
คนที่ 7	/		/	/	3
คนที่ 8	/				2
คนที่ 9	/		/	/	3
คนที่ 10	/		/		2
คนที่ 11		/		/	2
คนที่ 12	/		/	/	3
คนที่ 13	/	/		/	3
คนที่ 14		/	/	/	3
คนที่ 15	/		/	/	3
คนที่ 16		/	/	/	3
คนที่ 17	/	/			2
คนที่ 18		/		/	2
คนที่ 19		/	/	/	3
คนที่ 20	/		/	/	3
คนที่ 21		/		/	2
คนที่ 22	/	/	/	/	4
คนที่ 23	/	/	/	/	4
คนที่ 24	/	/	/	/	4

ตาราง 6 (ต่อ)

ชื่อ - สกุล	พฤติกรรมการศึกษาคุณธรรมจริยธรรม				รวม
	ความซื่อสัตย์ สุจริต	ความประหยัด	ความกตัญญู	ความ รับผิดชอบ	
คนที่ 25		/	/	/	3
คนที่ 26	/	/			2
คนที่ 27		/		/	2
คนที่ 28	/	/		/	3
คนที่ 29	/		/	/	3
คนที่ 30	/	/		/	3
คนที่ 31	/	/	/	/	4
คนที่ 32		/	/		2
คนที่ 33		/		/	2
คนที่ 34	/	/	/	/	4
คนที่ 35	/		/	/	3
คนที่ 36	/		/	/	3
คนที่ 37	/	/		/	3
คนที่ 38		/	/	/	3
คนที่ 39	/		/		2
คนที่ 40		/		/	2
รวม	25	29	25	33	112

จากตาราง 6 ซึ่งเป็นผลสรุปจากการประชุมครูผู้ปฏิบัติการสอนพบว่า นักเรียน
กลุ่มเป้าหมายจำนวน 40 คน มีพฤติกรรมขาดความซื่อสัตย์สุจริต 25 คน ขาดความประหยัด
29 คน ขาดความกตัญญู 25 คน และขาดความรับผิดชอบ 33 คน

ผลการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ดังนี้

1. ผลการดำเนินการตามกลยุทธ์

1.1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ กลุ่มผู้วิจัยได้จัดประชุมครูผู้ปฏิบัติการสอน ในวันที่ 29 พฤศจิกายน 2549 ที่ประชุมมีมติเป็นเอกฉันท์สมควรให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการ ในเรื่องการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ จึงได้จัดทำโครงการและดำเนินการอบรม เชิงปฏิบัติการในวันที่ 1 ธันวาคม 2549 ตามรายละเอียดในภาคผนวกหน้า 169 ผลของ การอบรม พบว่า

1.1.1 ความรู้ความเข้าใจ กลุ่มผู้ร่วมวิจัย เกิดความรู้ความเข้าใจ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น ในการทดสอบกลุ่มผู้ร่วมวิจัยและครูผู้ปฏิบัติการ สอนมีคะแนนก่อนอบรมเฉลี่ย 5.67 คะแนน คะแนนหลังการอบรมมีค่าเฉลี่ย 8.89 คะแนน เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 3.22 คะแนน ดังตาราง 7 และจากการสัมภาษณ์หลังการอบรมผู้ร่วมวิจัยมี ความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น ดังตัวอย่างที่กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

“... แต่ก่อนไม่รู้เลยว่าการสอนแบบบูรณาการเป็นอย่างไร ตอนนี้เข้าใจ ขึ้นมากแล้ว ...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 1 ธันวาคม 2549 : สัมภาษณ์)

“... ได้ยินมานานว่าการสอนแบบบูรณาการดี แต่ไม่เข้าใจว่าทำอะไร หลังอบรมมีความเข้าใจเพิ่มขึ้นมาก”

(ครูผู้ปฏิบัติการสอน. 1 ธันวาคม 2549 : สัมภาษณ์)

ตาราง 7 คะแนนจากการทดสอบครูผู้ปฏิบัติการสอนก่อนอบรมและหลังอบรมเชิงปฏิบัติการ
การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ

ที่	ชื่อ - สกุล	คะแนนก่อนอบรม	คะแนนหลังอบรม	เพิ่ม - ลด
1	นายบัญญัติ อิศรานนท์	6	7	1
2	นางวราภรณ์ ดิชาวัน	5	9	4
3	นายประภัสสร จันทสิทธิ์	5	7	2
4	นางวารีย์ ชื่นสร้อย	6	10	4
5	นางลักขณา เทศทัพ	6	9	3
6	นางธัญญลักษณ์ นงนุช	6	9	3
7	นางวราภรณ์ ชลธวิล	5	9	4
8	นางเครือฟ้า วัจระหา	7	10	3
9	นางสาวพรรณภา วัจระหา	5	10	5
เฉลี่ย		5.67	8.89	3.22

1.1.2 ความตระหนัก กลุ่มผู้ร่วมวิจัย มีความตระหนักถึงความจำเป็นและความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม โดยพบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความสนใจสูง มีความกระตือรือร้น มีส่วนร่วมในกิจกรรมเป็นอย่างดี ดังตัวอย่างที่กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

“... ผมเพิ่งจะรู้ว่าการสอนแบบบูรณาการเป็นอย่างไร ต่อไปคงจะสอนแบบใหม่นี้ ...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย, 3 ธันวาคม 2549 : สัมภาษณ์)

“... ได้รับความรู้มากเลยครับ ถ้าคุณครูทุกคนทำได้ก็จะส่งผลดีต่อนักเรียนมาก”

(ครูผู้ปฏิบัติการสอน, 3 ธันวาคม 2549 : สัมภาษณ์)

“... ถ้าดิฉันมีปัญหาในการสอนแบบบูรณาการให้ผู้อำนวยความสะดวกเป็นผู้ประสานให้หน่อยนะคะ ...”

(กลุ่มผู้ร่วมศึกษา. 4 ธันวาคม 2549 : สัมภาษณ์)

1.2 กิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ กลุ่มผู้ร่วมวิจัยเริ่มดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตั้งแต่วันที่ 11 ธันวาคม 2549 ถึงวันที่ 30 มีนาคม 2550 โดยการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดเตรียมสื่อประกอบการเรียนการสอน ดำเนินการสอนตามกิจกรรมแบบบูรณาการ และวัดผลประเมินผล โดยครูผู้สอนได้กระตุ้น ส่งเสริมให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดเตรียมสื่อ ร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากที่สุด และได้รับการสะท้อนผลการเรียนรู้จากการวัดผลเร็วที่สุด จึงพบว่านักเรียนมีความกระตือรือร้นและมีความสุขในการเรียนรู้เพิ่มขึ้น ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างของการแสดงความคิดเห็นของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

“... พวกผมได้ทำงานที่ครูให้มา โดยช่วยกันคิดหาคำตอบ สนุกดีครับ ...”

(นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย. ธันวาคม 2549 : สัมภาษณ์)

“... คุณครูสอนแต่ละครั้งได้รับความรู้หลายวิชาค่ะ หนูชอบค่ะ แต่เพื่อนบางคนก็เฉย ๆ ...”

(นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย. 10 มกราคม 2550 : สัมภาษณ์)

“... บางครั้งก็งงเหมือนกันครับ ไม่ทราบว่าครูสอนวิชาอะไร แต่พวกผมก็ชอบเพราะมันแปลกดี ...”

(นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย. 22 มกราคม 2550 : สัมภาษณ์)

“... ตอนท้ายชั่วโมงครูจะสอนเรื่องคุณธรรมต่าง ๆ ทุกชั่วโมงเลยค่ะ ...”

(นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย. 30 มกราคม 2550 : สัมภาษณ์)

“... บางทีพวกผมเถียงกันเรื่องที่เรียนในห้องจนหมดชั่วโมงก็มีครับ ครูก็ไม่ว่าอะไรพวกผม ...”

(นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย. 26 กุมภาพันธ์ 2550 : สัมภาษณ์)

1.3 การนิเทศ ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารโรงเรียนได้นิเทศการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน ในวันที่ 18 ธันวาคม 2549 ถึง วันที่ 13 มีนาคม 2550 เพื่อเป็นการกำกับ ติดตามกิจกรรมการเรียนของนักเรียนและกิจกรรมการสอนของครูผู้ปฏิบัติการสอน ซึ่งทำให้ทราบการเปลี่ยนแปลง ความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน จากการสังเกตการสอน พบว่า ครูผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการได้ดีเป็นส่วนมาก แต่ในขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูยังไม่มีความมั่นใจในตนเองทำให้ครูมีอาการประหม่า ตื่นเต้น การสอนไม่เป็นไปตามธรรมชาติ ครูขาดทักษะในการใช้สื่อการสอนที่เป็นเทคโนโลยี โดยเฉพาะสื่อคอมพิวเตอร์ ส่วนปัญหาด้านตัวผู้เรียนพบว่า นักเรียนส่วนหนึ่งอ่านและเขียนไม่ได้ จึงทำให้การเรียนรู้ตามกิจกรรมแบบบูรณาการยังมีความบกพร่องบ้างในบางส่วน ดังตัวอย่างบันทึกการนิเทศของผู้วิจัย ดังนี้

“... ครูมีการเตรียมการสอนดี มีแผนจัดการเรียนรู้ สื่ออุปกรณ์การสอน
ก่อนข้างครบ ...”

(ผู้วิจัย. 12 มกราคม 2550 : บันทึกการนิเทศ)

“... ครูมีอาการประหม่าในช่วงแรก ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่เป็น
ธรรมชาติ ...”

(ผู้วิจัย. 29 ธันวาคม 2550 : บันทึกการนิเทศ)

“... ครูมีความตั้งใจในการสอนดี แต่ยังใช้สื่อคอมพิวเตอร์ประกอบการสอน
ยังไม่คล่อง ...”

(ผู้วิจัย. 26 มกราคม 2550 : บันทึกการนิเทศ)

“... มีนักเรียนบางส่วนอ่านเขียนไม่ได้ ขาดความสนใจในการเรียนรู้ ...”

(ผู้วิจัย. 27 กุมภาพันธ์ 2550 : บันทึกการนิเทศ)

2. ผลการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน

ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ทำการสังเกตและประเมินพฤติกรรมความมีคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย โดยกลุ่มผู้ร่วมวิจัยแต่ละคนรับผิดชอบสังเกตและประเมินนักเรียนที่ตนรับผิดชอบจำนวน 8 คน ผลการประเมินสรุปรวมดังตาราง 8 และพบข้อมูลสำคัญ ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันทำการสังเกตพฤติกรรมความมีคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายจำนวน 40 คน โดยใช้เครื่องมือเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 14 มีนาคม 2550 ถึงวันที่ 16 มีนาคม 2550 ผลจากการศึกษาผู้วิจัยขอเสนอ ดังนี้

2.1.1 ความซื่อสัตย์สุจริต นักเรียนมีพฤติกรรมไม่คดโกงเฉลี่ยร้อยละ 70.00 ไม่ขโมยสิ่งของผู้อื่นเฉลี่ยร้อยละ 80.00 พูดแต่ความเป็นจริงเฉลี่ยร้อยละ 80.00 ไม่เอาเปรียบผู้อื่นเฉลี่ยร้อยละ 82.50 รักษาคำพูดเฉลี่ยร้อยละ 85.00 โดยภาพรวมนักเรียนมีพฤติกรรมความมีคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตเฉลี่ยร้อยละ 79.50

2.1.2 ความประหยัด นักเรียนมีพฤติกรรมไม่ซื้ออุปกรณ์การเรียน เสื้อผ้าและรองเท้าราคาแพงเกินไปเฉลี่ยร้อยละ 77.50 ไม่ใส่เครื่องประดับเฉลี่ยร้อยละ 80.00 ใช้ดินสอปากกาและสมุดจนหมดเฉลี่ยร้อยละ 57.50 ปิดก๊อกน้ำ สวิทซ์ไฟเมื่อเลิกใช้ทันทีเฉลี่ยร้อยละ 62.50 รู้จักดูแลรักษาเครื่องใช้ส่วนตัวเฉลี่ยร้อยละ 87.50 รู้จักรักษาความสะอาดโต๊ะเก้าอี้เฉลี่ยร้อยละ 55.00 โดยภาพรวมนักเรียนมีพฤติกรรมความมีคุณธรรมจริยธรรมด้านความประหยัดเฉลี่ยร้อยละ 70.00

2.1.3 ความกตัญญู นักเรียนมีพฤติกรรมตั้งใจช่วยเหลืองานบ้านเฉลี่ยร้อยละ 92.50 ไม่ประพฤติตนเป็นคนเกเรเฉลี่ยร้อยละ 77.50 ช่วยครอบครัวประหยัดไฟฟ้า อาหาร สิ่งของเครื่องใช้ในบ้านเฉลี่ยร้อยละ 87.50 เคารพเชื่อฟังพ่อแม่เฉลี่ยร้อยละ 92.50 รักษาชื่อเสียงของครอบครัวเฉลี่ยร้อยละ 90.00 เชื่อฟังครูอาจารย์เฉลี่ยร้อยละ 92.50 ปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียนเฉลี่ยร้อยละ 82.50 รักษาสมบัติของโรงเรียนเฉลี่ยร้อยละ 67.50 โดยภาพรวมนักเรียนมีพฤติกรรมความมีคุณธรรมจริยธรรมด้านความกตัญญูเฉลี่ยร้อยละ 85.31

2.1.4 ความรับผิดชอบ นักเรียนมีพฤติกรรมตั้งใจในการศึกษาเล่าเรียน เฉลี่ยร้อยละ 67.50 รู้จักระวังรักษาสุขภาพอนามัยตนเองเฉลี่ยร้อยละ 65.00 แต่งกายถูกต้องตามระเบียบโรงเรียนเฉลี่ยร้อยละ 77.50 สามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จทันตามกำหนดเฉลี่ยร้อยละ 67.50 โดยภาพรวมนักเรียนมีพฤติกรรมความมีคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรับผิดชอบเฉลี่ยร้อยละ 69.37 ดังแสดงในตาราง

ตาราง 8 แสดงผลการสังเกตพฤติกรรมความมีคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย

ด้านที่	รายการพฤติกรรม	ปฏิบัติเฉลี่ยร้อยละ
1	ความซื่อสัตย์สุจริต	
	1.1 นักเรียนมีพฤติกรรมไม่คดโกง	70.00
	1.2 ไม่ขโมยสิ่งของผู้อื่น	80.00
	1.3 พูดแต่ความเป็นจริง	80.00
	1.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น	82.50
	1.5 รักษาคำพูด	85.00
	เฉลี่ย	79.50
2	ความประหยัด	
	2.1 ไม่ซื้ออุปกรณ์การเรียน เสื้อผ้า และรองเท้าราคาแพงเกินไป	77.50
	2.2 ไม่ใส่เครื่องประดับ	80.00
	2.3 ใช้ดินสอปากกาและสมุดจนหมด	57.50
	2.4 ปิดก๊อกน้ำ สวิทซ์ไฟเมื่อเลิกใช้ทันที	62.50
	2.5 รู้จักดูแลรักษาเครื่องใช้ส่วนตัว	87.50
	2.6 รู้จักรักษาความสะอาดโต๊ะเก้าอี้	55.00
	เฉลี่ย	70.00

ตาราง 8 (ต่อ)

ด้านที่	รายการพฤติกรรม	ปฏิบัติเฉลี่ยร้อยละ
3	ความกตัญญู	
	3.1 ตั้งใจช่วยเหลืองานบ้าน	92.50
	3.2 ไม่ประพฤติดนเป็นคนเกเร	77.50
	3.3 ช่วยครอบครัวประหยัดไฟฟ้า อาหารสิ่งของเครื่องใช้ ในบ้าน	87.50 92.50
	3.4 เคารพเชื่อฟังพ่อแม่	90.00
	3.5 รักษาชื่อเสียงของครอบครัว	92.50
	3.6 เชื่อฟังครูอาจารย์	82.50
	3.7 ปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน	67.50
	3.8 รักษาสมบัติของโรงเรียน	
	เฉลี่ย	85.31
4	ความรับผิดชอบ	
	4.1 ตั้งใจในการศึกษาเล่าเรียน	67.50
	4.2 รู้จักระวังรักษาสุขภาพอนามัยตนเอง	65.00
	4.3 แต่งกายถูกต้องตามระเบียบโรงเรียน	77.50
	4.4 สามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จทันตามกำหนด	67.50
	เฉลี่ย	69.37
	เฉลี่ยร้อยละ	76.04

2.2 นอกจากนั้นผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ผู้ปกครองของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ระหว่างวันที่ 19 มีนาคม 2550 ถึงวันที่ 23 มีนาคม 2550 รายการสัมภาษณ์มีหัวข้อ 23 ประเด็น ตามกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

2.2.1 ความซื่อสัตย์สุจริต พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ไม่มีพฤติกรรม คดโกงและไม่ชอบขโมยสิ่งของผู้อื่น นักเรียนหญิงชอบพูดแต่ความจริงมากกว่านักเรียนชาย นักเรียนไม่เอาใจเขาเปรียบผู้อื่น และรักษาคำมั่นสัญญาที่พูดเอาไว้ ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างของการแสดงความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

“... ส่วนมากจะไม่เห็นนักเรียนคิดคดโกงเงินทองและทรัพย์สินของผู้อื่น ...”

(ผู้ปกครองนักเรียน. 19 มีนาคม 2550 : สัมภาษณ์)

“... นาน ๆ จึงจะเห็นเฉพาะบางคนเท่านั้นที่ชอบขโมยพืชผักตามไร่นา ...”

(กรรมการสถานศึกษา. 22 มีนาคม 2550 : สัมภาษณ์)

“... เท่าที่เห็นนักเรียนหญิงไม่โกหกเหมือนนักเรียนชาย ...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 20 มีนาคม 2550 : สัมภาษณ์)

“... เห็นว่านักเรียนมีพฤติกรรมดีขึ้น ไม่มีการเอาใจเขาเปรียบกัน ...”

(ผู้ปกครองนักเรียน. 19 มีนาคม 2550 : สัมภาษณ์)

“... นักเรียนเมื่อให้ตักปากรับคำแล้ว เขามักจะทำตามคำพูดอยู่เสมอ ...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 20 มีนาคม 2550 : สัมภาษณ์)

2.2.2 ความประหยัด พบว่า นักเรียนไม่ชอบซื้ออุปกรณ์การเรียน เสื้อผ้า และรองเท้าที่มีราคาแพง ไม่ชอบใส่เครื่องประดับมาโรงเรียน ดินสอปากกาและสมุดที่ซื้อมาใช้ไม่หมด และชอบซื้อบ่อย ๆ ชอบเปิดน้ำทิ้งไว้หลังใช้เสร็จ เปิดไฟและพัดลมทิ้งไว้เมื่อเวลาพักกลางวันและเลิกเรียน ส่วนมากมีการดูแลเอาใจใส่สิ่งของเครื่องใช้ส่วนตัวเป็นอย่างดี แต่สิ่งของส่วนรวมเช่น โต๊ะเก้าอี้ของโรงเรียนไม่ค่อยเอาใจใส่เท่าที่ควร ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างของการแสดงความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

“... อุปกรณ์การเรียน เสื้อผ้า และรองเท้าไม่ชอบซื้อแพงเพราะฐานะไม่ค่อยดีเท่าใดนัก ...”

(ผู้ปกครองนักเรียน. 19 มีนาคม 2550 : สัมภาษณ์)

“... ไม่เคยพบว่าเห็นว่ามีนักเรียนใส่เครื่องประดับในร่างกายมาโรงเรียน ...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 20 มีนาคม 2550 : สัมภาษณ์)

“... สมุด คินสอ ปากกาชอบขอเงินไปซื้ออยู่บ่อย ๆ ใช้ไม่หมดก็ทิ้ง ...”

(ผู้ปกครองนักเรียน. 19 มีนาคม 2550 : สัมภาษณ์)

“... เวลาไปคั้นน้ำหรือล้างหน้ามักเห็นน้ำเปิดทิ้งไว้อยู่บ่อย ๆ ...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 20 มีนาคม 2550 : สัมภาษณ์)

“... อยู่ที่บ้านในบางครั้งก็เห็นเปิดไฟเปิดพัดลมทิ้งเอาไว้ไม่ยอมปิด ...”

(ผู้ปกครองนักเรียน. 19 มีนาคม 2550 : สัมภาษณ์)

“... กระเป๋านักเรียน เสื้อผ้าส่วนมากจะสะอาดเรียบร้อยดี ...”

(กรรมการสถานศึกษา. 22 มีนาคม 2550 : สัมภาษณ์)

“... โต๊ะ เก้าอี้สะอาดขึ้น ส่วนที่ขีดเขียนไว้บนนักเรียนก็ได้ช่วยกันลบออกผนังอาคารพื้นอาคารนักเรียนดูแลดีขึ้น แต่ยังไม่สะอาดเท่าที่ควร ...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 20 มีนาคม 2550 : สัมภาษณ์)

2.2.3 ความกตัญญู พบว่า ด้านการช่วยเหลืองานบ้านส่วนใหญ่จะช่วยงานบ้านดี นักเรียนที่ประพฤติตนเป็นคนเกรมีน้อย ส่วนมากนักเรียนจะไม่ช่วยครอบครัว ประหยัดไฟฟ้าและสิ่งของเครื่องใช้ แต่ชอบกินอาหารน้อย ด้านการเคารพเชื่อฟังพ่อแม่ ผู้ปกครองนักเรียนเกือบทุกคนเชื่อฟัง แต่บางคนที่มีปัญหาครอบครัวจะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน นักเรียนส่วนใหญ่จะไม่กล้าทำให้ครอบครัวเสียชื่อเสียง ด้านการเคารพเชื่อฟังครูอาจารย์ นักเรียนเกือบทุกคนเชื่อฟัง แต่มีนักเรียนใดบางคนที่ยังประพฤติผิดระเบียบของโรงเรียน และ

นักเรียนไม่ช่วยกันรักษาสมบัติของโรงเรียนเท่าที่ควร ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างของการแสดงความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

“... ลูกของผมซึ่งเป็นผู้หญิงจะช่วยกวาดบ้าน ถูบ้าน และนั่งข้าวก็เป็น
ครับ ...”

(ผู้ปกครองนักเรียน. 19 มีนาคม 2550 : สัมภาษณ์)

“... นักเรียนชั้นประถมไม่ค่อยจะมีปัญหาเรื่องเกรเหมือนักกับนักเรียนมัธยม
นะครับ ...”

(กรรมการสถานศึกษา. 22 มีนาคม 2550 : สัมภาษณ์)

“... ลูกฉันอยู่ที่บ้านชอบขอเงินซื้อน้ำมันเติมรถมอเตอร์ไซด์เป็น
ประจำเลย ...”

(ผู้ปกครองนักเรียน. 19 มีนาคม 2550 : สัมภาษณ์)

“... ในช่วงที่อยู่ชั้นประถมส่วนใหญ่จะเชื่อฟังพ่อแม่ ถ้าไปเรียนมัธยมจะ
ลำบากมากเวลาบอกสอน ...”

(ผู้ปกครองนักเรียน. 19 มีนาคม 2550 : สัมภาษณ์)

“... ส่วนใหญ่แล้วนักเรียนโรงเรียนเล็กของเราไม่มีปัญหาด้านการเคารพเชื่อ
ฟังครูอาจารย์เหมือนโรงเรียนใหญ่ๆ ...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 20 มีนาคม 2550 : สัมภาษณ์)

“... นักเรียนเคารพและปฏิบัติตามระเบียบโรงเรียนดีในเวลามาเรียน ...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 20 มีนาคม 2550 : สัมภาษณ์)

“... ในช่วงเวลาวันหยุดเสาร์อาทิตย์ บางครั้งนักเรียนก็ชอบมาจัดแนะห้อง สหกรณ์โรงเรียน ...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 20 มีนาคม 2550 : สัมภาษณ์)

2.2.4 ความรับผิดชอบ พบว่า ด้านความตั้งใจในการศึกษาเล่าเรียนนั้น ส่วนมากมีความตั้งใจดีขึ้น นักเรียนหญิงส่วนใหญ่รู้จักระวังรักษาสุขภาพอนามัยตนเองดีขึ้น นักเรียนชายยังไม่ปรับปรุงตนเองทั้งในด้านรักษาสุขภาพอนามัยตนเอง และการแต่งกายให้ ถูกต้องตามระเบียบโรงเรียน ส่วนการทำงานเมื่อได้รับมอบหมายนั้น ในกลุ่มนักเรียนเก่งจะเสร็จทันเวลา ส่วนนักเรียนที่เรียนอ่อนจะเสร็จไม่ทัน ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างของการแสดง ความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

“... ส่วนมากตั้งใจเรียนดี แต่มีส่วนน้อยยังชอบเล่นหยอกล้อกัน ชอบคุยกัน เสียงดังไม่สนใจบทเรียน ...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 20 มีนาคม 2550 : สัมภาษณ์)

“... ส่วนมากร่างกาย เล็บมือ เล็บเท้าสะอาดและตัดผม มีส่วนน้อยที่สุขภาพ ไม่แข็งแรงป่วยประจำ ร่างกายสกปรก ...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 20 มีนาคม 2550 : สัมภาษณ์)

“... เห็นนักเรียนผู้ชายส่วนหนึ่งยังแต่งกายไม่เรียบร้อย และเห็นเป็น ประจำ ...”

(กรรมการสถานศึกษา. 22 มีนาคม 2550 : สัมภาษณ์)

“... นักเรียนเก่งจะทำงานเสร็จทัน แต่นักเรียนที่เรียนอ่อนครูต้องขำเคืองอยู่ บ่อย ๆ จึงจะเสร็จ ...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 20 มีนาคม 2550 : สัมภาษณ์)

การสะท้อนผลการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน

หลังจากการดำเนินกิจกรรม 4 กิจกรรม คือ การประชุม การอบรมเชิงปฏิบัติการ การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ และการนิเทศ ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้จัดให้มีประชุมกลุ่มผู้ร่วมวิจัย เพื่อสะท้อนผลการดำเนินกิจกรรม ผลสะท้อนสรุปได้ ดังนี้

1. การสร้างความตระหนัก

จากการดำเนินการตามกิจกรรมประชุม และการอบรมเชิงปฏิบัติการ ผู้วิจัย ได้นำข้อมูลที่ได้จากการสังเกต การทดสอบความรู้ความเข้าใจ และการประเมินการเขียน แผนการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย พบว่า การกระตุ้นครูผู้ปฏิบัติการสอนให้เกิดความตระหนักถึงความสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ได้ผลเป็นส่วนใหญ่ ยังมีครูบางส่วนที่จะต้องพัฒนาเจตคติกันต่อไป

2. การพัฒนาความรู้ความเข้าใจแก่ครูผู้ปฏิบัติการสอน

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลการพัฒนาความรู้ความเข้าใจแนวคิด หลักการ วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ปรากฏว่า การอบรมเชิงปฏิบัติการสามารถทำให้ครูที่เข้ารับการอบรมมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำแผนจัดการเรียนรู้ได้ และสามารถจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนได้

(ตัวอย่างของแผนการสอนแบบบูรณาการ หน้า 176)

3. การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ

3.1 การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย พบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ใช้ความรู้ความเข้าใจจากการอบรมเชิงปฏิบัติการ สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนดในแผนการจัดการเรียนรู้ได้ทุกคน แต่ยังมีจุดอ่อน คือ ครูดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนยังไม่ต่อเนื่อง ซึ่งครูจะต้องฝึกทักษะในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการอีกต่อไปจนชำนาญ

3.2 การดำเนินกิจกรรมนิเทศการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารโรงเรียน ได้ดำเนินการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูซึ่งเป็นกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ดำเนินการสังเกตการณ์จัดกิจกรรมการเรียนการสอนและสอบถามเพื่อทราบปัญหา พบว่า สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการ คือ การขาดทักษะการใช้สื่อคอมพิวเตอร์ของครูผู้ปฏิบัติการสอน และอุปสรรคด้านตัวนักเรียน คือ นักเรียนส่วนหนึ่งยังอ่านเขียนไม่ได้ ซึ่งเห็นได้จากการสังเกตการณ์ตอบคำถามครูของนักเรียน และบันทึกความเห็นหลังการสอน

ของครู อุปสรรคดังกล่าวจึงกระทบต่อประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของนักเรียน

4. การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน

จากการดำเนินกิจกรรมการสร้างความตระหนัก การเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ตลอดจนทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการในห้องเรียนของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเป้าหมายและสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล เกี่ยวกับความมีคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความประหยัด ด้านความกตัญญู และด้านความรับผิดชอบของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ได้ข้อมูลสอดคล้องกัน พบว่า พฤติกรรมความมีคุณธรรมจริยธรรมตามกรอบการวิจัย นักเรียนกลุ่มเป้าหมายได้แสดงออกถึงความมีคุณธรรมจริยธรรมเฉลี่ยเกินร้อยละ 50 ทุกประเด็นพฤติกรรม ประเด็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความมีคุณธรรมจริยธรรมน้อยเป็นคุณธรรมจริยธรรมด้านความประหยัด คือ ประเด็นพฤติกรรมการใช้ดินสอปากกาและสมุดจนหมด นักเรียนมีพฤติกรรมแสดงออกเฉลี่ยร้อยละ 57.50 และประเด็นพฤติกรรมการใช้ดินสอปากกาและสมุดจนหมด นักเรียนมีพฤติกรรมแสดงออกเฉลี่ยร้อยละ 55.00 จากการสังเกตและสัมภาษณ์ดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่านักเรียนกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่มีพฤติกรรมความมีคุณธรรมจริยธรรมในทุกด้านอยู่ในระดับพึงพอใจ แม้พฤติกรรมความมีคุณธรรมจริยธรรมบางประเด็นพฤติกรรมยังอยู่ในระดับต่ำที่จะต้องแก้ไข ได้แก่ พฤติกรรมการใช้ดินสอปากกาและสมุด พฤติกรรมการรักษาความสะอาด โต๊ะเก้าอี้ พฤติกรรมการประหยัดน้ำและไฟฟ้า และพฤติกรรมการระวังรักษาสุขภาพอนามัยตนเอง ซึ่งกลุ่มผู้ร่วมวิจัยจะต้องทำการศึกษาถึงสาเหตุของการไม่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมความมีคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน เพื่อกำหนดแนวทางและวางแผนกิจกรรมสำหรับพัฒนาในลำดับต่อไป

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน มีความพึงพอใจและภูมิใจที่ได้มีส่วนร่วมในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้กับบุตรหลาน และพร้อมที่จะให้ความร่วมมือ เพราะตระหนักดีว่าคุณธรรมจริยธรรมเป็นพฤติกรรมที่คนไทยยังบกพร่อง หากส่งเสริมและปลูกฝังให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม ก็จะทำให้เจริญเติบโตเป็นพลเมืองที่ดีของชุมชน สังคม ประเทศชาติสืบไป